

... و آسمایی با فرزندانش بود!

ایشرداس

آخرین هفته ماه سپتمبر مصادف به روزه نوراتی هندوان و آغاز ماه مبارک رمضان مسلمانان جهان بود. ایامی که برای پیروان هردو آیین برکات و فیضهای فروان را مژده میدهند و پیام صفا و صمیمیت و نوع دوستی را برای خانواده بشر به ارمغان می آورند.

بیخی به یادم است که در کابل برین مراسم روزه نوراتی در نیایشگاه «آسمایی» با شور و ذوق و محبت خالصانه برپا میشد. باورمندان از یکسو آمادگی انجام امر خداوند را میگرفتند و خدمتگاران عبادتگاه آسمایی هفته ها پیش آستین بر میزدند تا در شب و روز «نوراتی» از همباوران شان با جبین گشاده و قلب پاک پذیرایی نمایند.

عبادت گروهی، اجرای دسته جمعی سرودهای نیایش و ختم کتاب تاریخی - مذهبی «رامایانا» که در صدر همه مراسم قرار میداشت، آمادگیهای لازم را ایجاب میکرد.

اداره امور معابد مقدار زیاد میوه خشک، شیر تازه، کچالو، سبزی پالک، کدو و میوه تازه برای ظرف روزه داران را آماده میکرد. افزون برین اتباع هندوستان که بازرگانان میوه خشک افغانی بودند، اضافه تر از ۲۸۰ کیلوگرام میوه خشک شامل بادام، کشمش، سایه گی، توت، سنجد، پسته و هل میبود، طور رایگان به اختیار معبد میگذاشتند. افغانهای هندو با عقیده خاص مذهبی را بجا می آوردند و در فرجام ایام نوراتی برقله کوه آسمایی رفته، ظهور دوشیزه «سومی» این فرشته نجات از ظلم را گرامی میداشتند.

بایسته است برای خوانندگان عزیز غیرهندوی کابل ناته، روشن گردد که نخست در آیین هندو انسان اشرف مخلوقات یاد شده است. خداوند انسان را حتا این منزلت را نصیب گردانیده که ذات یکتای آن حضرت، پیام آوران و فرشتگان مقرب او را به چشم سر ببیند.

چنانکه آمده است: «هر که انکار رؤیت نماید؛ [اشتباه است] چه ذات مقدسی که بر همه چیز قادر باشد، بر نمودن خود چرا قدرت نداشته باشد؟»^۱

آفتابی است هر انسانی در آن چکاد بلند نتواند رسید، بلکه آنانکه نفس سرکش را لجام داده اند، با مسایل تمول و مادیات وداع گفته اند، از پاکیزگی درون و بیرون، تقوا و پرهیزگاری بهره داشته اند و موجب مهر خداوندی بوده اند، به آن نردبان بلند توانند مشرف شد.

در زبانه‌های هندی و پنجابی واژه «دیو» برای فرشته از جنس مرد و واژه «دیوی» برای فرشتگان از جنس دوشیزه به کار رفته است. اینکه انسان فرشته مقرب را چگونه میبیند و یا دوشیزه «میرا» حضرت کرشنا را هزاران سال بعد از نبوت وی، چگونه مشرف گردید، وابسته به کدام معادله الجبری نیست و در هیچیک از کتابهای آسمانی همچو فورمولی ذکر نشده است.

ولی صفای دل، عقیده راسخ، پاکی کردار، گفتار و پندار، تمرکز دادن ذهن، دل و شعور به آن ذات یکتا از سنگپایه های اساسی آن منزلت سترگ میباشند.

خداوند چهار هزار سال پیش از امروز دیوی (فرشته) «سومی» را در جامهء دوشیزه یی برای نجات کابلیان شریف از ظلم پادشاه ظالم وقت فرستاد. این فرشته برای نجات کابلیان باورمند به خدا تجلی یافت و به ظلم بیداد آن پادشاه خاتمه بخشید از اینرو کابلیان وی را مادر امید لقب داده «آسمایی» گفتندش.^۲

^۱ - آیین هندو و عرفان اسلامی، دارا شکوه داریوش شایگان، ترجمه جمشید ارجمند صفحه ۲۶۷

^۲ - بالاحصار کابل و پیشآمد های تاریخی، احمدعلی کهزاد، صفحه ۶ جد اول و دوم چاپ پشاور

البته افغانستان مقدس انگاه که آریانا بود، میزبان همچو فرشته های خدا بوده است و خداوند با فرستادن آنها روشن ساخت که بنده گانش را دوست دارد. چنانکه فرشته یی که از سوی پروردگار وظیفه پرورش و ویرایش صوت و کلام موزون (شعر) را به دوش دارد یعنی (سرسوتی) باری نخست در شمال وطن ما برای اهل دل متجلی شد.

سزاوار گفتن است که سال پار در اثر تقاضا و خواهش این قلم، درین زمینه جناب دوکتور صبور الله سیاه سنگ مطلبی خیلی با ارزشی را از روزنامه هندوستان تایمز به فارسی برگردان فرمود که در ایام نورانی زینت بخش صفحه کابل ناتھ، بود. آن نبشته طوری بی سابقه یی مورد خوانش و استقبال بازدیدکننده گان کابل ناتھ در ایران، افغانستان و اروپا و امریکا واقع شد.

آن نبشته را در شماره ۳۵ ام سال روان نیز در صفحه مانده ام (آسمایی و آتش همیشه)

بهررنگ، این پیر آشفته پندار درین مدت بیشتر از یک دهه دوری از دامن مادروطن، هیچگاهی توفیق نیافت که اندکی از آن رونق و محبت آسمایی کابل را نصیب شود و دل و دیده ام روشن گردد.

افغانهای هندو مقیم شهر فرانکفورت از سالیان دور سعی کرده اند که نیایشگاهی را تدارک ببینند. نمیدانم چرا هر باری که برای اشتراک در جماعت یا عبادت گروهی به نیایشگاه میرفتم، تسکین دل از من میگریخت و در برقراری ارتباط با خالق ناتوان میماندم. یا از اتکه و پتکه مسوولین عبادتگاه میهراسیدم ویا آشفته روز غربت مرا آنقدر در خود میفشرد که با دنیایی از سوالها روبرو میگشتم.

و اما هفته پیشین با ترس و لرز از عدم اجرای اوامر ذات یکتا، به نیایشگاه آسمایی شهر فرانکفورت که بخشی از نهاد فرهنگی افغانهای هندو و سکه ایالات هسن Hessen میباشد، رفتم.

بعد از چند لحظه آنچه دیدگانم میدید، حاضر نبودم که بی هیچ حاشا آن را باور کنم. جایگاه مخروطه پارینه بیخی شکل و شمایل دلنشین داشت و بیان دیگر اصلاً جا عوض کرده بود. پاکي و پاکیزگی، محبت و اعتقاد (شردها) از سر و روی آن لبخند میزد.

شماری زیاد از بانوان و دوشیزگان سرودهای نیایشی را به جا می آوردند. گیتای مقدس بر پرچنگ (محراب) با شکوه قرار داشت، احساس کردم بی آنکه کسی ببیند خدا در آنجا بود و بی آنکه کسی بداند فرشته کابل زمین آسه مایی در آنجا بود و به دستور خدا به روزه داران مهر میورزد و رحمت میفرستد.

از آن فضای شگفت انگیز، دگرگون شده بودم. جوانان پاکدلی مرا به پاس موی سپید و حرمان شنوایی و بینایی، در گوشه آرامتر جا دادند و برایم از کارها و از دستاورد نیکوی شان با فرزانی دوستانه قصه کردند. از ته دل چند بار بر آنها مرحبا گفتم و از خداوند برای شان توفیق مزید استدعا کردم.

چند نکته قابل ذکر و یک دو پیشنهاد:

- برای خواننده گرامی روشن گردد که رهبري نهاد فرهنگي افغانهاي هندو و سکه مقیم ایالت هسسن (فرنکفورت) در ماه دسمبر ۲۰۰۵ طی انتخابات آزاد از اعضاي نهاد برگزیده شده و توانسته اند درین مدت کمتر از یکسال کارهاي با ارزشي چه در بخش پرداخت قروض گذشته و چه در بخش نوسازي تعمیر عبادتگاه انجام داده اند.
- از انصاف دور خواهد بود که از عرقریزي برادرانم انجینر جگن ناته گردیزی، انجینر لیکراج کهتری، دلپ کمار لوند و رمش تلوار یاد نگرده. سنگ سنگ نیایشگاه و برهه برهه دیوان و دفتر نهاد فرهنگي نشانی زحمت ایشان را در پیشانی دارند.
- از تجارب خدمتگزاریم در معبد آسمایی کابل برین به یاد دارم که جناب اچودیه ناته کهنه که پرورده سرزمین مخملین سبز شمالی است، و از ارادتمندان خاص درمسال پهایی منسه سنگه واقع شوربازار بود، در امور آبادانی نیک می اندیشد و نیکتر نظرش را در عمل پیاده میکند، دستياري این کهن مرد پرتجربه را با جوانان یادشده در خورستایش میدانم.

رهبري نهاد فرهنگي میتواند که پیشنهاد هاي زیرین این هیچمدان قلم شکسته را نادیده گیرد:

- بهتر آن خواهد بود که در هنگام ایراد بیانیه ها حتا اگر برای معرفي کارهاي وابسته به خویش هم باشد، از تکرار زیاد کلمه «من» ابا ورزند. خداوند بزرگ است، عجز به انسان همواره زبیده است.
- لطفاً چند تن از دوشیزه گان تحصیلکرده که زبان هندی و فارسي را نیز بدانند، با خویش همکار سازند. دوشیزگان افغان استعداد قبول مسوولیت بزرگ را دارند.
- اکنون که افغانهاي هندو و سکه مقیم ایالات هسسن، دارای نیایشگاه کلاً پسندیده شده اند، به جاست که در پهلوي انجام امر عبادت جمعی، توجه جدي به پرداخت برنامه های فرهنگي، تجلیل روزهاي ملي - وطنی و روشنایی تاریخ کهن افغانهاي هندو نیز معطوف گردانید.

در فرجام این یادآورده مختصر، به درگه آنانکه درین امر مقدس از لحاظ مادي و معنوي، نهاد فرهنگي افغانهاي هندو و سکه مقیم ایالت هسسن را یاري رسانده اند، نماز می کنم.